

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Harry P.A. van de Water
Marit Lorvik

Innvalgstelefon
73 19 93 13
73 19 92 13

Vår dato
27.02.2014
Deres dato

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2012/9638
Deres ref.

Ørland kommune
Postboks 401
7129 BREKSTAD

Reguleringsplan og konsekvensutredning for Ørland Hovedflystasjon - tilbakemelding på Temarapport 01 Støy

Vi viser til reguleringsplan med konsekvensutredning (KU) utarbeidet av Forsvarsbygg, Temautredning 01 Støy, datert 10.01.2014 samt forslag til planbestemmelser.

Fylkesmannen har sammen med Miljødirektoratet gått igjennom disse dokumentene og vi har følgende forslag til endring av vilkår 4.8 STØY i planbestemmelsene:

Forslag til nytt vilkår 4.8 STØY:

For ny bebyggelse skal innendørs lydnivå tilfredsstillende lydklasse C i NS 8175:2012.

For eksisterende bygninger i og utenfor planområdet bør ambisjonen være lydklasse C, i NS 8175, der dette ansees praktisk mulig både mht. rene bygningstekniske forhold og innenfor et forsvarlig kost-nytte forhold.

Innløsning tilbys eksisterende støysensitiv bebyggelse med lydnivå $MFN_{day} \geq 100$ dBA eller $L_{den} \geq 62A$ dB, angitt som beregnet innfallende lydnivå. Dersom huseier ikke ønsker innløsning, plikter Forsvarsbygg å tilfredsstillende gjeldende forurensningsforskrifts krav til innendørs lydnivå. For disse boligene bør ambisjonsnivå være at innendørs lydnivå tilfredsstillende lydklasse D i NS 8175:2012 etter tiltak.

I de tilfeller huseier ikke ønsker innløsning og det er gjennomført tiltak som tilfredsstillende forurensningsforskriftens krav til innendørs lydnivå, faller plikten til å tilby innløsning for denne eiendommen bort.

Tiltak skal være iverksatt innen 12 måneder etter at det er inngått avtale mellom Forsvarsbygg og huseier.

Utbyggingen av kampflybasen vil foregå over en lengre tidsperiode. I denne tiden må bygge- og anleggsstøy følge retningslinjene i T-1442/2012 kap. 4. Dette må også gjelde tungtransport på offentlig vei.

Ellers vil vi bemerke at Miljøoppfølgingsprogrammet (MOP) blir et viktig dokument. MOP vil og skal være et godt styringsdokument for å følge opp at miljøhensynene, inkludert støy er tatt vare på.

Når det gjelder F-35 og lyd i lave frekvenser/vibrasjoner mener vi at dette temaet er for lite omtalt/utarbeidet i KU. Fylkesmannen etterspurte mer konkrete opplysninger om dette også i notat av 11.10.2013 som var tilbakemelding på foreløpige temarapporter. Dette tema vil Fylkesmannen nå, i et eget brev til kommunen og Forsvarsbygg, etterlyse mer informasjon om.

På Ørland og omegn vil støybelastningen være størst i øvingsperiodene. Det er imidlertid ikke vanlig at tiltak dimensjoneres etter de verste tilfellene og T-1442 fanger ikke opp dette. Likevel mener vi at kommunen kan komme med reguleringsforslag dersom man mener at deler av bebyggelsen blir ekstra støyutsatt i øvingsperioden. Videre er det helt avgjørende at det blir fastlagt gode rutiner for når og hvordan øvelsesperiodene gjennomføres. Dette er også noe som må tas inn i MOP.

Med hilsen

Jan Vaage (e.f)
fylkeslege

Stein-Arne Andreassen (e.f)
miljøverndirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi:
Forsvarsbygg kampflybase, Postboks 405 Sentrum, 0103 Oslo
Miljødirektoratet, Postboks 5672 Sluppen, 7485 Trondheim

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Harry P.A. van de Water
Marit Lorvik

Innvalgstelefon
73 19 93 13
73 19 92 13

Vår dato
27.02.2014

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2012/9638

Deres dato

Deres ref.

Ørland kommune
Postboks 401
7129 BREKSTAD

Reguleringsplan og konsekvensutredning for Ørland Hovedflystasjon - tilbakemelding på lavfrekvent lyd og vibrasjoner - Temarapport 01 Støy

Vi viser til vårt notat av 11.10.2013 vedrørende tilbakemelding på foreløpige temarapporter og reguleringsplan med konsekvensutredning utarbeidet av Forsvarsbygg, Temautredning 01 Støy, datert 10.01.2014.

Fylkesmannen har sammen med Miljødirektoratet gått igjennom disse dokumentene og vi har følgende kommentarer til tema lavfrekvent støy og luftoverførte vibrasjoner:

I vårt notat av 11.10.2013 står det følgende:

«Vibrasjoner har vært tema på møter ang. støy, men vi kan ikke se at det er omtalt i temarapporter om støy. Dette må tas inn.
På samme vis har lavfrekvent støy vært tema på diverse møter, men vi kan ikke se at det er omtalt. Det bør vurderes om dette skal tas med i denne rapporten.»

Både vibrasjoner og lavfrekvent støy er nå omtalt i Temautredning 01 Støy i kapittel 13, men vi mener at dette ikke er tilstrekkelig utredet. Det er ønskelig å få ytterligere synliggjort hvor mye og hvordan lydbildet med lavfrekvent støy vil endres som følge av fremtidige aktiviteter på flybasen. For å få god oversikt over hvilke bygninger som blir utsatt for lavfrekvent støy, vil det være en fordel om dette kunne bli presentert grafisk for eksempel som støykart med C-lyd, både for gjennomsnittssituasjonen og øvingsperioden. Videre synes det relevant å få utredet mer konkret hvordan de dBA-baserte tiltenkte tiltakene (utkjøp og isolerende tiltak) henger sammen med det lavfrekvente støybildet samt hvor mye de enkelte isoleringstiltakene har å si for demping av C-lyd.

I kapittel 13 om luftoverførte vibrasjoner gjengis det noen konklusjoner fra en FOU-rapport som også nevnes i kapittel 11. Her går det frem at bygninger opp til cirka 1 kilometer fra flybanen kan forvente vibrasjoner i henhold til NS8176 klasse C og D. Det beskrives kort to tiltak som kan redusere vibrasjonene til under klasse C i NS8176 for avstander henholdsvis mellom 500 og 1000 meter og avstander mellom 200 og 1000 meter fra flybanen. Dette vil for en stor del omfatte bebyggelse som ligger utenfor rød og gul støysone. For vibrasjoner gjelder i stor grad de samme spørsmålene og kommentarene som nevnt i

avsnittet over om lavfrekvent støy. I tillegg vil det skape mer innsikt hvis alle støyelementene ble framstilt grafisk i et helhetlig støykart.

Når det gjelder sikkerhetsfaktorer i støymodellene, så skal beregningene være konservative i forhold til eventuelle målinger i ettertid. Det ville vært nyttig og til god hjelp hvis det forelå mer informasjon om hvor store sikkerhetsmarginer som er lagt til grunn i beregningsmodellene som er benyttet.

Med hilsen

Jan Vaage (e.f)
fylkeslege

Stein-Arne Andreassen (e.f)
miljøverndirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Kopi:

Forsvarsbygg kampflybase
Miljødirektoratet

Postboks 405 Sentrum
Postboks 5672 Sluppen

0103 OSLO
7485 TRONDHEIM